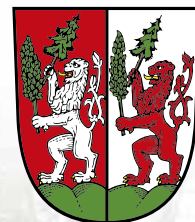

Bělohradské listy

Vydáno 19. 2. 2016 • Ročník XVI • Cena 16 Kč

1 / 2016

Objektivem Bělohradských listů

Foto: Alena Fléglová, Ladislav Stuchlík,
Václav Lejdar, Petr Laušman

MAPA SVĚTA

Jak dlouho jste se už nepodívali na mapu světa? Nebo na glóbus? Mě by také nenapadlo se na ni chodit dívat, kdybych ji neměla na psacím stole jako podložku. Když se „zaseknu“ při psaní, tak na mapu zírám a snažím se představit si tu obrovskou plochu pěti kontinentů. Nebo šesti, když rozdělíte Ameriku na Severní a Jižní.

Občas si vzpomenu, jak mě zklamalo, když jsem jako dítě viděla mapu světa poprvé. Bylo to veliké, mírně odřené plátno, které tatínek přinesl z kabinetu. Jednotlivé země byly odlišeny barvou, přičemž některá barva zabírala ohromnou plochu, zatímco jiná ani nestála za řeč.

„Kde jsme my?“ chtěla jsem vědět a tatínek ukázal na něco mrňavého, kde se droboučké barevné fleky mačkaly jeden na druhý, a řekl: „Tohle je Evropa.“ A pak zapíchl prst do nejmenšího fleku uprostřed a dodal: „A tohle jsme my.“

To strašně zklamání si pamatuji dodnes.

Babička říkala, že všude žijí lidé a my jsme teprve daleko později pochopili, že většinou jinak, než my. Že mají jiné kultury, zvyky i náboženství. To, že je poznáváme, nás obohacuje - proto také většina z nás cestuje. A když ony odlišné, zajímavé, a občas nebezpečné končiny poznáme, rádi se s důvěrou ve vlastní bezpečnou zemi vracíme domů. Co svět světem stojí, ještě nikoho nenapadlo, že by všechny ty odlišné kultury a náboženství promíchal a pak přidělil jednotlivým evropským státům, aby se „multikulturní obohacení“ dostalo na všechny (včetně těch, co necestují). Ačkoli - jednou to v mnohem menším měřítku zkusili ve starém Římě, ale prý to nějak nedopadlo.

Na to, jak malý stát jsme, máme (a vždycky jsme měli) spoustu významných vědců, umělců, lékařů, politiků i sportovců, nad jejichž úspěchy doma i ve světě cítíme národní hrdost. (Ty z opačného spektra rychle zapomínáme.) Víte jakou nejstrašnější větu jsem v posledním půlroce slyšela? Ta věta zní: „Dnešní Belgie je stát bez národa.“ Jakou „státní“ hrdost asi cítí jeho obyvatelé, když národní už nemají? My Češi se sice hádáme, nadáváme si, občas se podceňujeme a závidíme si, ale pořád jsme národ. A to dokonce národ velmi vstřícný, neboť s cizinci žijícími na našem území nemáme (na rozdíl od jiných evropských států) prakticky žádné konflikty. Každá kulturní a rozvinutá země by měla poskytnout pomoc potřebným. Ideálně takovým, kteří se bez problémů začlení do společnosti. Pokud si (bez mediální masáže) vážně prostudujeme mapu světa, zase by to nemusel být takový problém.

Jsme jen malinká země, přesto u nás oficiálně žije půl milionu cizinců. Z toho víc než polovina pochází ze zemí mimo Unii. Vážně máte pocit, že jsme xenofobní a málo vstřícní? Nebo jen odmítáme akceptovat mohutný proud běženců (z osmdesáti procent mladých, dobře živených mužů) směřujících z oněch velikých barevných ploch do minizemiček v přelidněné Evropě? Někdo jim nejprve otevřel do široka náruč, pak začal mluvit o solidaritě, přerozdělení, pak dokonce o omezení, a posledního ledna tomu nasadil korunu vysvětlením, že ta náruč zůstane otevřená jen tři roky! Co bude pak, už nezmíním.

Taky máte pocit, že se svět zbláznil? Copak o to, on už se zbláznil několikrát, to není žádná novinka. A každé to zbláznění bylo po zásluze odměněno.

Snažení vůdců Evropské unie mi občas připomíná zoufalou snahu naroubovat švestku na jablko v očekávání, že plody budou úžasné a stravitelné pro všechny. Tak nevím. Ale zkuste se podívat na mapu, třeba vás něco zajímavého a podnětného napadne.

Hana Marie Körnerová

**2 OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**

3 FEJETON
(HANA MARIE KÖRNEROVÁ)

4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

**5 STAROSTA ODPOVÍDÁ
ZM INFORMUJE**
(PAVEL ŠUBR)

6 HODNOCENÍ ROKU 2015
(PAVEL ŠUBR)

7 ÚNOR
(JIRÍ SEHNAL)

**8-9 ANNA GROHOVÁ
- ŠLA JSEM SI ZA SVÝM SNEM**
(TEREZA KRÁČMAROVÁ)

10-11 KRAJEM MÝCH PŘEDKŮ
(KAREL RAIS, PAVLA KEJKLÍČKOVÁ)

**12-13 20. VÝROČÍ OBNOVENÍ
TĚŽBY PÍSKOVců
V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ**
(FRANTIŠEK ŽOČEK)

**14-15 SLOUP SVATÉHO BENEDIKTA
ČI SVATÉHO NORBERTA**
(JOSEF ŠPŮR)

**16-17 HISTORICKÉ FOTKY
Z BĚLOHRADSKA**

18 Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ

19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI

**20 NOVOPACKÉ FOTBALOVÉ
FIGURKY ANEB JEDEME DÁL**
(EDUARD ČELIŠ)

21 KLUK OD ZEŽULKOVA RYBNÍČKU
(EDUARD ČELIŠ)

**22-23 ŠIKOVNÉ RUCE, CHYTRÉ HLAVY
JAN VOLÁK**
(EDUARD ČELIŠ)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE
STRANA 1 / ALENA FLÉGLOVÁ
STARÁ TENISOVÁ KLUBOVNA

STRANA 24 / LADISLAV STUHLÍK
LÁZEŇSKÁ

DALŠÍ ČÍSLO BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 22. 4. 2016

Bělohradské listy
periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš,
Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová,
Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef Špůr, Ing. Pavel Šubr,
Jaroslav Voves.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: Město Lázně Bělohrad
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 739 629 482, *Fax:* 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Grafika, sazba a tisk:

Tiskárna ARPA, Kotkova 792, Dvůr Králové nad Labem

Zeptali jsme se za vás

Jak proběhl průzkum, zda se v minulosti nevyvážely nebezpečné látky (kyanidy) z továrny Narex na skládky na Sliváku a v Horní Nové Vsi, a jaké jsou jeho závěry?

Motivem k provedení „Analýzy rizik potenciálních zdrojů znečištění ohrožujících významný vodárenský zdroj v Lázních Bělohradě“ byly výpovědi místních obyvatel o přítomnosti černých skládek v 70. a 80. letech minulého století s podezřením na vyvážení nebezpečných průmyslových odpadů na tyto skládky. Kauzu s vyvážením kontaminovaných odpadů prověřovala v červenci 2013 Česká inspekce životního prostředí s neurčitým závěrem a doporučením zástupcům města, že potvrdit nebo vyvrátit přítomnost nebezpečných odpadů lze pouze provedením průzkumu tělesa skládek. Na základě šetření ČIŽP oslovili zástupci města Lázně Bělohrad obecně prospěšnou společnost „ČISTÁ PŘÍRODA VÝCHODNÍCH ČECH“, která připravila projektovou dokumentaci na zpracování analýzy rizik, která sloužila jako podklad pro získání dotace v rámci dotačního programu Ministerstva životního prostředí Prioritní osa 4 – Dotace pro odpadové hospodářství a odstraňování starých ekologických zátěží, podporovaná oblast 4.2 - Odstraňování starých ekologických zátěží, výzva č. 52. Z veřejné soutěže vyšla vítězně společnost Vodní zdroje Ekomonitor spol. s r.o., která na konci roku 2014 zahájila přípravné práce. Samotné průzkumné práce byly rozděleny na dvě etapy.

Úkolem první etapy bylo určení plošného a hloubkového rozsahu obou vytipovaných skládek s pracovními názvy „skládka u lesa Zhoří, skládka v Horní Nové Vsi“ a na základě zjištěných výstupů navrhnout přesné situ-

ování jednotlivých sond a hydrogeologických vrtů. Pro tyto účely byl proveden geofyzikální průzkum zájmových území.

Druhá etapa spočívala v samotných terénních pracích v následujícím pořadí: atmogeochemický průzkum, vrtné práce, kopané sondy, odběry vzorků zemin z tělesa skládek i blízkého okolí, karotážní práce, čerpací zkoušky z určených hydrogeologických vrtů a odběry vzorků podzemních vod a povrchových vod. Odběry vzorků podzemních a povrchových vod byly prováděny ve dvou samostatných vzorkovacích cyklech. Odebrané vzorky byly analyzovány na vybrané ukazatele, kde mezi nejrizikovějšími sledovanými parametry můžeme zmínit kyanidy, chlorované uhlovodíky, těžké kovy, polycyklické aromatické uhlovodíky, ropné látky, BTEX (benzen, toluen, etylbenzen, xylen).

Výsledky provedeného průzkumu byly vyhodnoceny v závěrečné zprávě analýzy rizik s následujícím závěry: Ze sledovaných kontaminantů byla v odebraných vzorcích zeminy zjištěna přítomnost těžkých kovů a polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU). Hodnoty těžkých kovů a PAU nalezených v odebraných vzorcích nedosahují takových koncentrací, aby představovaly riziko pro životní prostředí a zdraví obyvatel. Navíc nebylo prokázáno masivní vymývání těchto látek do vod podzemních. Ostatní sledované kontaminanty, včetně kyanidů, nebyly na lokalitě prokazatelně zjištěny. Závěrem lze tedy říci, že na základě provedených průzkumných prací a jejich výsledků v rámci analýzy rizik nepředstavují skládky u lesa Zhoří a v Horní Nové Vsi potenciální hrozbu pro životní prostředí nebo lidské zdraví. Žádná další technická opatření na obou řešených lokalitách nejsou v tuto chvíli potřebná.

Ing. Jakub Eichler, Vodní zdroje Ekomonitor, spol. s r.o., Chrudim

foto: Josef Vágenknecht a autor

Studie letní restaurace Bažantnice

Starosta odpovídá

Jak to vypadá se stavbou letní restaurace v Bažantnici? Moc nás potěšilo, že se našel investor, který chce tuto restauraci, která k Bělohradu tradičně patřila a město široko daleko proslavovala, znovu obnovit. Můžete zveřejnit projekt této restaurace a také napsat, kdo ze zastupitelů byl proti této stavbě?

Na jaře 2015 požádala město společnost Nový Dvůr Brtev, s.r.o. o odkoupení pozemku v Bažantnici, kde stávala letní restaurace. Záměrem společnosti je na tomto místě stavbu letní restaurace obnovit. Zastupitelstvo o žádosti dlouho diskutovalo a v září 2015 schválilo uzavření smlouvy o zřízení práva stavby této restaurace. Smlouva obsahuje přesné podmínky (stavba musí být do 3 let od podpisu smlouvy zkolaudována, v případě jejího provozování po dobu 3 let má investor právo odkoupit od města pozemek za cenu obvyklou, naopak v případě neprovozování po dobu 2 let má právo město restauraci odkoupit za 50 % obvyklé ceny, atd.). Investor nám předložil studii restaurace, do jejíž přední otevřené části je zakomponováno i pítko. Zadní část je potom dřevěná. V současné době investor řeší s lázněmi přístup k pozemku po dobu stavby (přístup je po komunikaci od Stromu života, která je stejně jako téměř celý park Bažantnice v majetku a.s. Lázně Bělohrad) a budoucí provoz restaurace, neboť klienti by nesměli jezdit do parku auty. Rovněž řeší vybudování inženýrských sítí.

Také já jsem velice rád, že se našel investor, který přesto, že ví, že restaurace zřejmě nebude zisková, chce tradici letní restaurace v parku Bažantnice obnovit a park oživit. Jak kdo ze zastupitelů hlasoval, zjistíte ze zápisů ze zastupitelstva města, které jsou zveřejněny na webových stránkách města www.lazne-be-lohrad.cz.

Kdy konečně doděláte fotbalové kabiny?!

Odpověď pojmu šířeji. Před 3 roky požádal Fotbalový klub Lázně Bělohrad – Pecka (mimořádně bez právní subjektivity a tedy neexistující!) město o dotaci 4 miliony Kč na rekonstrukci kabin, kterou si provedou fotbalisté svépomocí. Zastupitelé po dlouhých dis-

kusích schválili rozumné řešení, že se zpracuje architektonická studie řešení celého sportovního areálu, ten se následně převede z majetku TJ Lázně Bělohrad do majetku města a investorem dostavby sportovního areálu bude město. Důvodem bylo jednak to, že město nemůže investovat do cizího majetku, jednak to, že takovýto systém (město je majitelem sportovišť a bezúplatně je pronajímá sportovnímu klubu) dobře funguje v západní Evropě i v řadě českých měst a že sportovní areál u Bažantnice je nutné zrekonstruovat a dokončit, aby dobře sloužil téměř 700 členům TJ, školám i neorganizovaným občanům.

Na podzim 2014 došlo k převodu sportovního areálu na město (styděl jsem se za to, v jakém stavu měli fotbalisté svůj majetek – kabiny), město dopracovalo projektovou dokumentaci celého areálu, v lednu 2015 jsme požádali o dotaci MŠMT a zahájili výběrové řízení na zhotovitele 1. etapy dostavby. Ta obsahuje výstavbu budovy, v níž je v přízemí 5 fotbalových kabin se 3 sociálkami, klubovna se sociálkami pro veřejnost, garáž a zázemí správce. V 1. patře je 5 heren na stolní tenis se sociálkami a zázemím. Součástí 1. etapy jsou i inženýrské sítě včetně kanalizační přípojky přes hlavní fotbalové hřiště.

V polovině července 2015 zastupitelstvo města schválilo smlouvu o dílo s firmou VALC, která na základě nejnižší ceny vyhrála výběrové řízení. Ve smlouvě je uvedeno, že stavba musí být dokončena do 5 měsíců od předání staveniště, ke kterému došlo 17. července. Důvodem tak krátkého termínu je nesmyslný požadavek poskytovatele dotace (MŠMT), že stavba musí být dokončena v příslušném kalendářním roce. Dle projektantů byla ale reálná doba výstavby 8 měsíců. Bohužel firma VALC stavbu podcenila a poslala na ni nízký počet pracovníků, navíc jsme museli řešit problém s odstraněním základů, které připravili před několika lety fotbalisté, a které se ukázaly po provedených sondách jako nepoužitelné. Ke konci srpna jsme se také dozvěděli, že jsme neobdrželi dotaci z MŠMT (rozděleno bylo nakonec po změnách na ministerstvu pouhých 280 mil. Kč).

Ze všech těchto důvodů je reálná dostavba 1. etapy během dubna 2016. Následovat bude instalace dřevěného vnitřního vybavení, které je ale potřeba instalovat do suchého prostředí stejně jako podlahovou krytinu (Taraflex) v herně stolního tenisu. Vzhledem k tomu, že fotbalisté chtěli hrát na jaře v domácím prostředí, vyjednal jsem na fotbalovém svazu, že budou hrát v improvizovaných podmínkách na tréninkovém hřišti a jako zázemí využívat stávající hernu stolního tenisu a tenisovou klubovnu. V průběhu dubna jsme pak chtěli požádat o předčasné užívání nových kabin. Předseda

fotbalového oddílu mě ale informoval, že požádali SK Miletín, aby mohli jarní část soutěže odehrát tam. Myslím, že je to škoda pro hráče a hlavně fanoušky a domnívám se, že se v Bělohradě nechalo, byť za ztížených podmínek, hrát.

Druhou etapu pak bude tvořit demolice staré herny na stolní tenis a na jejím místě a na místě tenisového kurtu č. 5 výstavba 2 nových tenisových kurtů, druhá tenisová odrazová stěna, přístřešek na skladování antuky, workoutové a dětské hřiště, zázemí tenisové haly (sociálky a zázemí správce), 2 kurty na beachvolejbal, artézská studna a systém závlahy areálu, osvětlení tréninkového fotbalového hřiště, zpevněné plochy, ozelenění, oplocení a nezbytné inženýrské sítě. V současné době jsme zahájili výběrové řízení na zhotovitele a požádali o dotaci MŠMT (k rozdělení je 3,8 mld. Kč). Věřím, že dotaci obdržíme, v červnu 2016 zahájíme stavbu a v listopadu 2016 bude celý areál dokončen.

Jsem přesvědčen, že bělohradský sportovní areál bude velice pěkný, zasazený v nádherném prostředí u Bažantnice a bělohradská veřejnost a hlavně děti tak budou mít možnost desítky let sportovat v prostředí odpovídajícím 21. století.

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík, studie: Atelier Tsunami

ZM informuje

Zastupitelstvo města se na posledním veřejném zasedání v roce 2015 sešlo **16. prosince** v kulturním sále hotelu Grand. Po kontrole plnění usnesení z minulého veřejného zasedání ZM a zprávě z jednání rady města se zastupitelé zabývali záležitostmi ohledně nemovitostí. Diskuse proběhla kolem budoucnosti budov rehabilitace a školy v areálu dětské léčebny, kde Lázně Bělohrad a.s. odstoupila od záměru jejich odkoupení od města. Dále zastupitelé vzali na vědomí, že provedená analýza rizik neshledala v lokalitách u Slivkova háje a u fotbalového hřiště v Horní Nové Vsi znečištění, které by znamenalo riziko pro zdraví osob nebo životní prostředí. Na vědomí vzali také rozpočtové opatření č. 13/2015 a schválili rozpočtové opatření č. 14/2015. Zastupitelé rovněž schválili rozpočet města pro rok 2016 ve výši příjmů 60.288.870 Kč a ve výši výdajů 55.694.870 Kč + financování ve výši 4.594.000 Kč. V dalším bodu programu zastupitelé schválili obecně závaznou vyhlášku č. 1/2015 o místním poplatku za komunální odpad, v níž se v souladu s novelou zákona mění zákonné osvobození poplatníků. Rovněž byl schválen systém poskytování dotací z rozpočtu města formou individuálních dotací, dodatek č. 2 ke smlouvě o dílo na akci sportoviště – 1. etapa, uzavření dohody o zpřesnění průběhu hranice v k.ú. Horní Nová Ves a termíny zasedání ZM v roce 2016.

Na dalším veřejném zasedání se zastupitelstvo města sešlo **13. ledna 2016** v kulturním sále hotelu Grand. Zastupitelé schválili podání žádosti o dotaci na akci sportoviště – 2. etapa a vzali na vědomí informaci o zůstatku na účtech města k 31. 12. 2015 ve výši 18.861.860 Kč.

Pavel Šubr

Hodnocení roku 2015

Vážení spoluobčané,

na začátku nového roku bych chtěl tradičně připomenout hlavní akce a události předešlého roku v našem městě a rok 2015 celkově zhodnotit.

Začnu **investičními akcemi**. Město v roce 2015 celkově proinvestovalo téměř **63 milionů Kč**, přičemž dotace činily téměř 29 milionů Kč a vlastní zdroje města více než 14 milionů Kč. Hlavní investiční akcí byla výstavba **vodovodu a kanalizace v Brtvi** zahájená na podzim roku 2014. Akce s celkovými investičními náklady zhruba 47 milionů Kč (v roce 2015 bylo proinvestováno 39 mil. Kč) byla podpořena investiční dotací ze Státního fondu životního prostředí a příspěvkem Vodohospodářské a obchodní společnosti (na splácení úvěru), které pokryly celkem zhruba 85 % nákladů. Akce byla komplikovaná několika faktory:

- » mimořádným suchem, kdy ve spojení s výstavbou vodovodu a kanalizace vyschla voda v řadě studní v obci
- » změnami projektu z důvodu změny umístění automatické tlakové stanice u vodovodu a změnami ve způsobu výstavby čerpací stanice u kanalizace
- » hydrogeologickým podložím u Stromu života, kdy se muselo podloží opakovaně zpevňovat
- » průjezdností obce Brtev, kterou tvoří jedna páteří komunikace prakticky bez možnosti objížděk.

předpokládá na jaře 2016, i když ve smluvních podmínkách se zhotovitelem byl termínem dokončení stavebních prací prosinec 2015. V roce 2015 bylo proinvestováno cca 7 milionů Kč. Podmínkou pro dostavbu sportovního areálu byla výstavba **parkoviště u sportovního areálu**, které bude sloužit i pro návštěvníky akcí v parku Bažantnice. Dalšími akcemi byla výstavba **výtahu v domě s pečovatelskou službou** podpořená dotací z Královéhradeckého kraje, **dětské hřiště v přírodním stylu** u mateřské školy postavené s 90 % dotací ze Státního fondu životního prostředí, nákup **traktorového nosiče a 8 kontejnerů** na bioodpad rovněž s 90 % dotací ze SFŽP, **rekonstrukce 2 bytů** v Kotykově aleji, nákup **automobilu Fiat Ducato a nakladače LOCUST** pro potřeby technických služeb. Nepodařilo se naopak uskutečnit výstavbu **sdrúžené kanalizační přípojky** pro několik domů na náměstí, neboť firma, která vyhrála výběrové řízení, nakonec nepodepsala s městem smlouvu o dílo.

Z neinvestičních akcí bych chtěl jmenovat **opravy 2 bytů v domě s pečovatelskou službou, výměnu balkonových výplní** v bytech ve starém DPS, **opravu veřejného osvětlení a chodníku v Lázeňské ulici, oplocení dětského hřiště** na Jiráskově nábřeží, **opravu bytu** v domě ve Vachkově ulici, **opravy zázemí pro pečovatelskou službu** v DPS nebo **propojení vycházkové stezky** kolem Pardoubku s chodníkem na hrázi (další sochy pohádkových bytostí jsou zakoupeny a budou instalovány na jaře 2016). Z neinvestičních akcí neproběhly **opravy komunikací**, ačkoliv jsme

Zastupitelstvo města koncem roku zadalo zpracování studie posouzení možností **rekonstrukce a využití zámku**, z níž vyplývá, že rekonstrukce zámku je nad finanční možnosti města a město by mělo hledat investora. Dále jednalo o **prodeji částí areálu dětské léčebny** lázním, lázně ale nakonec od záměru odkoupení budov rehabilitace a školy v areálu dětské léčebny odstoupily. Dále zastupitelé odsouhlasili **stavbu letní restaurace v Bažantnici** ze strany soukromého investora na pozemku města a schválili **zřízení technických služeb jako organizační složky města**.

V únoru město vydalo knihu Martina Hladkého „**Střípky ze života a díla Karla V. Raise**“, v květnu byla odhalena pamětní deska válečnému hrdinovi **plk. Eduardu Rulfovi**, školní rok v základní škole zahájil **bývalý prezident Václav Klaus**, který si při návštěvě našeho města prohlédl také Deprag CZ a Lázně Bělohrad a.s.

Vysokou účast diváků zaznamenala většina **kulturních akcí ve městě** (Zahájení lázeňské sezony, Mezinárodní folklorní festival, Strašidelná Bažantnice, oslavy 135 let SDH v Lázních Bělohradě, Bažantnice ještě žije, divadla a koncerty, atd.). Méně diváků, ve srovnání s minulými roky, navštívilo dechovkové odpoledne a také Country festival. Místní zpravodaj **Bělohradské listy** vychází již 15 let a zájem o něj neklesá.

Nepříjemná pro naše město a občany je změna poplatků za **vynětí ze zemědělského půdního fondu**, kde se nově od 1.4.2015 platí i za rodinné domy a místní komunikace. Navíc vzhledem k ochraně přírody na Bělohradsku došlo ke zvýšení výsledné vypočtené částky. Potěšující je naopak schválení **novely zákona o rozpočtovém určení daní**, která by městu měla od 1.1.2017 přinést další prostředky ze státem vybraných sdílených daní.

Pro naše město byla významná také **rekonstrukce silnice II. třídy** z Chotče k odbočce na Svatojanský Újezd realizovaná Královéhradeckým krajem a skutečnost, že pro rok 2016 jsou ze strany kraje připraveny **rekonstrukce 3 mostů** mezi Dolní Novou Vsí a Hamerským mlýnem a měla by být také zahájena rekonstrukce silnice II. třídy **mezi železničním přejezdem a koncem Kotykovy aleje**.

Příznivé jsou rovněž informace z Vodohospodářské a obchodní společnosti, která již čtvrtým rokem **nezvyšuje ceny vodného a stočného** a zahájila **projektové práce na rekonstrukci úpravny vody v Lázních Bělohradě**.

V prosinci zastupitelstvo města schválilo rozpočet města na rok 2016, kde je na investice vyčleněno z vlastních zdrojů **11 milionů Kč** a největší investiční akcí je dostavba sportovního areálu u Bažantnice. Významný je i **zůstatek na účtech města** k 31.12.2015, který činí téměř **19 milionů Kč**. Tyto prostředky budou v roce 2016 částečně využity jako vstřícnost k dotacím nebo na další investiční akce města, o kterých zastupitelstvo města rozhodne v průběhu roku.

Závěrem mně, vážení spoluobčané, dovoluji, abych vám všem popřál **úspěšný rok 2016**.

*Ing. Pavel Šubr, starosta města
Lázně Bělohrad, leden 2016*

foto: Alena Fléglová

Spojení těchto faktorů znamenalo znepříjemnění podmínek života pro občany obce, věřím však, že vybudované inženýrské sítě i konečná úprava dotčených komunikací přinesou celkově kladné hodnocení akce.

Další velkou investiční akcí byla **1. etapa dostavby sportovního areálu** u Bažantnice (fotbalové kabiny, herna na stolní tenis a inženýrské sítě). Dlouho připravovaná akce byla zahájena v červenci 2015, dokončení se

po poptávkovém řízení zaslali objednávku vítězné firmě, ale ta vzhledem k množství jiných zakázek přes naše urgency opravy neprovedla.

Důležitou akcí roku 2015 byla **analýza rizik**, která měla prověřit, zda v minulosti byly ze státního podniku Narex vyváženy na skládky v okolí města nebezpečné látky včetně kyanidů. Provedená analýza rizik, která byla finančně 100 % pokryta z dotací ze SFŽP a Královéhradeckého kraje, toto podezření nepotvrdila.

ÚNOR

Slovo, které se vyskytuje jen v češtině a nejspíš je odvozeno od *nořiti se*. Jedni tvrdí, že led se v tomto měsíci noří, puká a láme, jiní namítají, že led se do vody nenorí, nýbrž vystupuje z ní. Ať už je pravda jakákoliv, pro mne je únor tím nejdelším měsícem roku, přestože čítá nejmíň dnů.

Říká se - na Hromnice o dvě svíce. Čas se odrazí ode dna a začne stoupat vzhůru ke světlu. Budiž, přestože to prodloužení dne jen stěží postřehneme. Čas se v tomto období nekonečně vleče, tíha je dvojnásobná a krajina beze sněhu vyvolává špatnou náladu. Únor bílý, pole sílí... kdeže ty loňské sněhy jsou? A nejen ty loňské. Už pár let pořádně nenasněžilo!

Únor mně tak trochu připomíná listopad. Což se netýká jen počasí.

V listopadu roku 1620 se odehrála bitva na Bílé hoře. Ona to ani tak bitva nebyla, spíš hodinu a půl trvající šarvátka, ve které bylo poraženo české stavovské vojsko, přesto se pojem Bílá hora stal synonymem národní pohromy.

Český národ utrpěl mnohé porážky, ale občas i zvítězil.

Třeba Vítězný únor. Někteří z vás si to ještě pamatují: „Právě jsem se vrátil z Hradu od prezidenta republiky. Dnes ráno jsem panu prezidentu podal návrh na přijetí demise ministrů...“, atd. Václavské náměstí, 25. února 1948.

Byly mi čtyři roky, rodiče seděli na divanu a poslouchali rádio. Maminka plakala a otec pevně svíral její křehkou ruku. Poté vstal, vypnul rádio a magické zelené oko dvoulampovky zhaslo. „Tohle je konec...!“ řekl přiškrceným hlasem, aniž by tušil, že je to teprve začátek vítězství, kdy jsme zvítězili tím, že jsme se připravili o všechno. Když jsem se ho zeptal, proč maminka tak plakala, řekl, že jsem ještě moc malý, abych tomu rozuměl, a poslal mě na dvůr stavět sněhuláka. Sněhu bylo tenkrát po kolena, mráz trhal uši, všechno bylo bílé a čisté jako na Ladových obrázcích, lyžovalo se, sáňkovalo a bruslilo všude, kam oko dohlédlo. Zvláštní; čím je člověk starší, tím víc a zřetelněji si vybavuje vzpomínky z dětství. Kdybyste se mě dnes zeptali, co jsem dělal včera nebo převčirem, asi bych blekotal.

Ale abych jen neočerňoval únor (když už není bílej) - víte, ono není vůbec jednoduché psát fejeton pro dvouměsíčník, poněvadž od odevzdání rukopisu do jeho vydání se může leccos změnit. Může se stát, že si půjдете do trafiky pro svůj oblíbený časopis, budete se brodit v závějích, nebo se na zahradě radovat z prvních kvítků sněženek či petrklíčů. Obojí je možné, neboť příroda a klima nám přinášejí nová a nečekaná překvapení.

Co ještě můžeme od února očekávat? Každý něco jiného a něco společného; a sice, že se po celý únor můžeme těšit na březzen, kdy už prodloužení dnů bude výraznější, rozjasní se světlo a začnou rašit břízy - odtud název měsíce. Někdo bude mít narozeniny nebo svátek, někdo umře, jiný se narodí. Jeden se těší, že napadne sníh, druhý zase, že roztaje.

Pro mne jediným světlým dnem toho měsíce je datum 11.2., kdy se před sto pěti roky narodila moje maminka Anna.

Často si kladu otázku, jak by se na ten náš svět dívala dnes? Myslím, že by z mnohého měla upřímnou radost, ale občas by se i rozplakala. Už ale ne tak hořce jako tehdy v únoru, kdy to jediné, co nám zbylo, byla naděje, že časem se vše v dobré obrátí. Obrátilo se. Sice až za šedesát osm let, avšak ti, co neztráceli naději - pokud se dožili, dočkali se, přestože ne vše v té „revoluční“ změně směru bylo a je pozitivní. Ale zase je tu naděje, že časem se to špatné promění v dobré, poněvadž tak už to na světě chodí odnepaměti.

Aspoň se člověk může pořád na něco těšit.

A to je moc důležité.

Jiří Sehnal

VÝZVA PRO FOTOGRAFY

Městské kulturní středisko Lázně Bělohrad vyzývá všechny fotografy k účasti

„Na velkém focení zámku“.

Ve dnech 29. a 30. 4. bude areál zámku otevřen a fotografové budou moci udělat záběry prostor zámku. Výsledné práce budou vystaveny ve dnech 17. – 19. června na vnitřním nádvoří zámku. Cílem akce je ukázat zajímavé pohledy na prostory místní kulturní památky. Nejlepší práce budou oceněny drobnými cenami.

Jako ukázkou uveřejňujeme foto Lucie Hronové. (red)

HLEDEJ BĚLOHRADSKÁ PŘÍJMENÍ

- 1) Obr o život tvrdě bojuje.
- 2) Láska prý dlí v každém z nás.
- 3) Vilma to ušila báječně.
- 4) Copak to vidíš u Brtve?
- 5) Soused, ras na raubíře.
- 6) Ani šakal fusekle nenosil.
- 7) Cestář zasype tři výmoly.
- 8) Velký bič i štekot psa.
- 9) Renato máš ekrazit?
- 10) Jekor dík neočekává.
- 11) Ráno se krásně spí.
- 12) Letěl nad uši Čkalova.
- 13) Vybral: Chlapec křičel i síleně řval.

Řešení na straně 19.

ANNA GROHOVÁ

Šla jsem si za svým snem

V povánočním období jsem měla jedinečnou možnost sejit se s ostřílenou cestovatelkou, studentkou vídeňské vysoké školy a hlavně rodačkou z našeho města, Annou Grohovou, která na vánoční svátky zakotvila doma, v Bělohradě. Nyní si můžete přečíst, co mi pověděla o svých studiích a cestách do zahraničí.

Kréta - Matala 2015

Pro začátek, na jaké střední škole jsi studovala a kam chodíš teď?

Nejdříve jsem byla na cestovním ruchu v Pardubicích, konkrétně management cestovního ruchu, tam jsem bydlela a rozhodovala jsem se, že bych tam pokračovala i na univerzitě, kde jsem si následně dokončila bakalářské studium. Poté tak polovina studentů pokračuje dál, ani já jsem nebyla výjimkou. Většina z nich odešla do Žitavy, já jsem si zvolila Vídeň, obor němčina jako cizí jazyk, zde se učím, jak učit dospělé němčinu.

Jak jsi zvládala komunikaci v německém jazyce před příchodem do Vídně?

Němčinu jsem ovládala na takové úrovni, že jsem se mohla účastnit výuky, na to musel být jazykový certifikát. Ten jsem si musela udělat, jinak by mě tam ani nevzali. Ale samozřejmě to byl šok, akademická mluva je trošku náročná, nemluví se tak běžně a vídeňský dialekt byl také trochu problém.

Rakousko 2011

Nejenže studuješ, navíc jsi se před půl rokem vydala za praxí do zahraničí, o co se jednalo?

Nebyla to praxe od školy, kterou studuji. Hledala jsem práci a narazila jsem na agenturu, pro kterou jsem měla dělat delegátku pro české a německé turisty. Nejprve jsem ani nevěděla, kam mě vlastně pošlou, odletěla jsem na školení na Mallorcu a tam mi teprve řekli, že za 3 dny poletím na Krétu. Bydlela jsem tam nedaleko hlavního města Heraklionu a strávila jsem zde 5 měsíců.

Naučila ses řecky?

Že bych se vyloženě učila řečtinu to ne, na to tam nebyl čas. Ale samozřejmě jsem poslouchala místní, pochytila jsem základní fráze. Až když jsem se vrátila, napadlo mě, že bych se mohla přihlásit na kurz řečtiny, navíc jsme si na škole museli přidat nový jazyk, který ještě vůbec neumíme a máme se ho od základů naučit.

Jaké další země jsi ještě navštívila, kde se ti líbilo?

Hodně se mně líbilo v Litvě a v Estonku, kde jsem byla vloni na dovolené. Vlastně

Litvu jsem navštívila podruhé, poprvé to bylo se střední školou a rozhodla jsem se, že se tam musím vrátit a rovnou jsem to vzala i s Lotyšskem a Estonskem. Mohla bych se sem vracet neustále, je zde mnoho přírodních památek, krásné národní parky a i města jsou zajímavá.

A samozřejmě, v Řecku se mi strašně líbilo. Popravdě, když jsem tam dorazila, byla jsem z toho nešťastná. Když tam člověk přijede na dovolenou, užívá si tu pohodu, jak tam nikdo nikam nespěchá, ideální. Ale když tam má člověk pracovat, vypadne mu třeba proud v kanceláři, má odpovídat klientům na dotazy a opravář prostě na opravu nespěchá, tak to už je nepříjemné. Takže ze začátku jsem si zvykla na tu mentalitu, že všechno trvá. Ale jinak se mi tam líbilo, krajina, lidé, kteří jsou vážně milí. Plánuji se tam vrátit, podívat se více po přírodě, v práci jsem neměla moc času, pracovala jsem 6 dní v týdnu a ten jeden den volna jsem odpočívala, prala, vařila.

A v jaké zemi jsi nebyla a chtěla by ses tam podívat?

No, mně by se líbil Kazachstán, viděla jsem nějaký dokument v televizi a hodně mě

ta země zaujala. Navíc v rámci školy můžeme dělat praxi a vybrat si asi ze 38 zemí světa mimo Evropu, kde můžeme dělat asistenta na univerzitě v rámci němčiny. Tak Kazachstán by byl asi super. Také tam je teď hodně moderně vybudované hlavní město a vzhledem k tomu, že se zajímám i o architekturu, tak mě to také přitahuje.

Dále bych ráda navštívila třeba Čínu, Vietnam, tam by to mohlo být pěkné.

Belgie - Nizozemsko 2011

A co Evropa?

Chtěla bych se podívat do Granady, jinak kam jsem se v Evropě chtěla podívat, tam už jsem asi byla. Vlastně jsem ještě vždycky chtěla do Skotska nebo do Norska, do přírody pod stan a chodit tam po horách.

Mnoho mladých lidí sní o tom, že by studovalo v zahraničí, ale nevěří si, neumí si představit být tak dlouho bez rodiny, nevědí, jestli to zvládnou všechno zařídit. Ty ses s tím

Londýn 2012

Budapešť - 2012

vypořádala, měla bys nějakou radu pro podobně zaměřené lidi?

Zejména musí být člověk opravdu přesvědčený, že to chce dokázat. První problémy budou se sehnáním si bytu, čekají vás různé dohady s úřady, všechno si musíte zjistit, nic nevíte. Dá se to ale zvládnout, nakonec to není zase tolik těžké, pokud se umíte domluvit daným jazykem, na univerzitách navíc téměř každý umí anglicky. Mě motivovalo i to, že jsem před Vídní chodila rok a půl do práce do Call centra, na stolku jsem měla fotku univerzity a vždy, když jsem to chtěla vzdát, podívala jsem se na tu fotku, zatula jsem zuby a šla si za svým snem.

Rodina už si zvykla, napoprvé se báli, teď už jim to jen oznamuji, vědí, že by mi to stejně

Riga - Lotyšsko - 2014

nevymluvili. Navíc dnes je taková doba, že si člověk může zavolat po Skype s rodinou, vidíme se na dálku. Navíc z Vídně jsem doma za půl dne, tak když je potřeba, klidně přijedu.

Tereza Kráčmarová,
foto: archiv Anny Grohové

KRAJEM MÝCH PŘEDKŮ

V bodě nula, na soutoku Javorcky a Cidliny

Cesta k soutoku dvou řek nebyla vůbec jednoduchá

I. OD SOUTOKU JAVORKY S CIDLINOU PO DOLNÍ MEZIHOŘÍ SOBOTA 26. PROSINCE 2015

Tak jsme opět s Pavlou na cestách. Sjíždění Labské cyklostezky jsme v listopadu přerušili a „zazimovali“ poblíž soutoku Labe a Vltavy ve věnném městě našich královen, Mělníku. Příjemného počasí o vánočních svátcích využíváme k zahájení dalšího putování, tentokrát víceméně pěšmo **podél toku jedné z nejkrásnějších říček naší vlasti, Javorcky**. Ta podle zeměpisné mapy pramení v Krkonošském podhůří, protéká Jičínskou pahorkatinou a ústí v oblasti Východolabské tabule nedaleko obce Smidary.

Na Štěpána dokonce teploty na řadě míst naší republiky trhají dlouhodobé rekordy. Navečer, když přicházíme k cíli první etapy, protřené hrázi pod Dolním Mezihořím, setkáváme rodinky s dětmi, jak se procházejí ve vyletněných oblečcích a užívají si neuvěřitelně teplých slunečních paprsků. A to prosím krátce po zimním slunovratu. Nutí nás to k přemýšlení, kde na zahrádce najdeme vhodné místo pro pěstování pomerančovníků a fíkovníků, neboť to v poslední době vypadá na stěhování subtropů k nám do Čech.

Výchozím bodem pro zahájení naší cesty se stává **ústí Javorcky do Cidliny poblíž vesničky Červeněves**, nedaleko městečka Smidary. Dostat se k soutoku obou říček není vůbec jednoduché. Po nedávných deštích se cesty topí v blátě a navíc až na místo samé žádná pěšina nevede.

Nicméně se nám to ve finále daří a můžeme tím pádem konstatovat, že vodnatelnost Javorcky je v místě setkání obou řek pravděpodobně větší než v případě Cidliny, jelikož této řece část vody v předstihu ukradne smidarský náhon.

Díky naší Modřince (auto značky Citroen Berlingo) se pak přemísťujeme **ke krásnému kostelíku v nedaleké Loučné Hoře**. Na kole jsme jej míjeli již mnohokrát, ale nikdy jsme si neprohlédli jeho interiér, přestože se na informační tabuli nachází adresa a telefonní číslo paní, která má u sebe nezbytné klíče. „Přeci jí nebudeš volat v době svátečního oběda,“ říká Pavla. Jako obdivovatel a občasný následovník zuřivého reportéra Egona Ervína Kische však neváhám a paní Šedivě telefonuji. Musím jí pochválit a touto cestou ještě jednou poděkovat. Je velice vstřícná. Vypíná všechny knoflíky na sporáku včetně trouby, kde připravuje vepřo knedlo zelo, a přijíždí operativně na kole.

Provádí nás kostelíkem a popisuje novodobější historii, která započala jeho kompletní přestavbou v barokním slohu v letech 1778 až 1780. Je to krásná, celodřevěná roubená stavba bez jediného hřebíku, zasvěcená sv. Jiří.

Z kruchty kostela pro vás fotografuji větší část interiéru včetně starobylých varhan, které se využívají pro adventní koncerty a svatební obřady.

Paní Šedivá se zmiňuje o tom, že sem přijíždějí návštěvy turistů i ze zahraničí, naposledy z Francie. Ptám se, jak se s nimi domlouvá. „Rusky,“ říká. „Já znám

Celodřevěný roubený kostelík v Loučné Hoře
opravdu stojí za návštěvu

OD ÚSTÍ K PRAMENI ŘÍČKY JAVORKY

ruštinu ještě ze školy a někteří zahraniční návštěvníci, včetně Francouzů, ji kupodivu ovládají také.“

V sousedství kostelíka byla postavena dřevěná zvonička se dvěma zvony a malým umíráčkem. Paní průvodkyně nás nechá zazvonit na ty velké, neboť zdejší lidé už jsou na to zvyklí. Jen nás varuje, abychom se ani náhodou nedotkli umíráčku, neboť to prý přináší smůlu.

Bývala tu kdysi tradice, že loučení mládenců se svobodou se neobešlo bez veselého vyzvánění. V tom případě byl visací zámek přestípnut a druhý den ráno chlapci pokorně donesli paní Šedivé zámek nový. Jen museli dávat pozor, aby nerozkývali zvony současně jedním směrem, neboť by také mohli skončit i s nimi o dvě patra níže.

Z Loučné Hory se přemísťujeme na rozhraní **obcí Staré Smrkovice a Nevřatice**. Na Javorce zde bylo vybudováno pozoruhodné malé vodní dílko, výškově regulovatelný splav s lávkou a velkou tůň pod ním. Pěkné místo na pokoukání a v létě na pokoupaní, čehož místní jistě bohatě využívají. I když někteří otužilci by si možná dali říci i dnes při teplotě vzduchu blížící se patnácti stupňům ve stínu. Ale to není náš případ, a tak se jdeme podívat tam, kde Javorka přijímá pravobřežní přítok, potok Lužanku.

Následuje přesun **do malé obce Sobčice**. Poblíž Javorky se tu nachází místo mému srdci blízké. Proslulé zahradnictví Václava Janoucha a později jeho synů. Jako čtrnáctiletý chlapec, student mělnické zahradnické školy, jsem tady o prázdninách získával praxi a mimo jiné s panem Janouchem chodil k Javorce chytat ryby.

Hlavním sortimentem zahradnictví byly v té době azalky, vřesy a eriky. Vřesy a vřesovce se tu pěstují ve velkém dodnes. Podnik vede v rodinné tradici paní Věra Janouchová, manželka jednoho ze synů zakladatele firmy. Procházím skleníky, obdivuji krásné rostlinky, které tady a v nedalekých pařeništích procházejí dvouletým pěstitelským cyklem, a vzpomínám na léta malin nezralých.

V Sobčicích si jinak můžete prohlédnout i pozoruhodný **kostel sv. Prokopa**, jehož existence byla prvně zaznamenána roku 1384. V době husitských válek byl vypálen a nově vybudován v letech 1761 až 1767. Naposledy byl opravován po požáru roku 1994, kdy se při sváření ručiček ciferníku vznála střecha a pukly kostelní zvony. Zámek, který sousedí s kostelem, není bohužel veřejnosti běžně přístupný.

Pod ochranou nevysokých Mlázovických Chlumů **přijíždíme do Ostroměře**, městečka, kde se narodili spisovatel Eduard Štorch a filmový režisér Karel Zeman. Parkujeme nedaleko bývalého mlýna a po hrázi zaniklého rybníka směřujeme k Javorce. Je půvabná svými četnými meandry a z původně poklidné říčky se cestou proti proudu stává bystřina. Přicházíme k místu, kde při mohutné povodni v červnu roku 2013 Javorka protrhla hráz a od té doby protéká novým korytem. Využívám toho, že je to nejfotogeničtější místo dnešní výpravy, a pořizuji jeden snímek za druhým.

Začíná se stmívat, a tak se pomocí Modřinky přes Mezihoří vracíme domů. Javorka nás „dostala“, a tak se náramně těšíme na další úsek, **cestu Mezihořím do Šárovcovy Lhoty** a Lázní Bělohradu.

Karel Rais, Pavla Kejklíčková, foto: autoři

Javorka v roli zrcadla

Hrás Javorky protržená při povodni v roce 2013

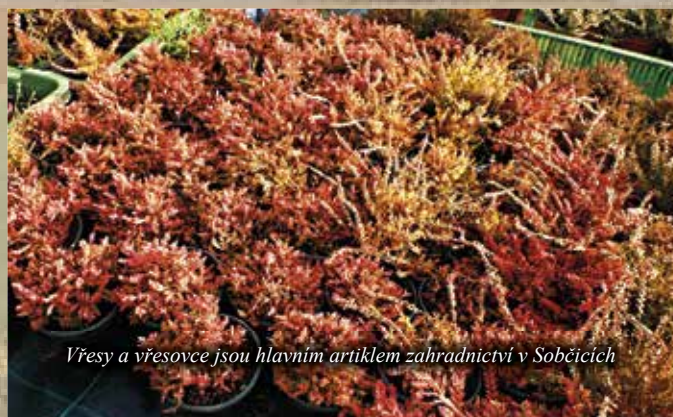
Krajina, kterou protéká Javorka, patří k nejkrásnějším koutům naší vlasti

Bez dřevěné zvoničky by kostelík nebyl úplný

Památná Žižkova lípa se sochou Jana Nepomuckého v Sobčicích

Vřesy a vřesovce jsou hlavním artiklem zahradnictví v Sobčicích

20. VÝROČÍ OBNOVENÍ TĚŽBY PÍSKOVců V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ

Je mi velkou ctí pokusit se spolu s vámi poodhrnout závoj dávných časů nad těžbou pískovců v Horní Nové Vsi, č. p. 108. V minulém roce to bylo 20 let, co na tomto místě byla obnovena těžba ve firmě Kamenolom Javorka, s.r.o. Historie dobývání kamene v našem městě má dlouhou tradici. Vždyť z tohoto pískovce je postaveno celé naše krásné lázeňské městečko. Bělohradský pískovec, jak je tento unikátní přírodní kámen označován, nemá v Evropě ani ve světě obdoby, to je dáno jedinečným způsobem jeho vzniku. Z hlediska rozsahu těžby a stavebního použití v české architektuře má pískovec velký význam.

Se zájmem a nadšením mapuji historii tohoto lomu a byl bych velmi rád, kdyby se komukoli z vás podařilo tuto mozaiku doplnit o další střípky. Jednou uvedl převor břevnovského kláštera P. Petr Prokop Siostrzonek: „Každý z nás má 2 rodiče, 4 prarodiče, 8 prararodičů a v 16. generaci, která mapuje cca 500 let, je to 65 536 společných předků. V těchto generacích se navzájem setkáváme.“ I když nepocházím z Lázní Bělohradu, našel jsem v něm svůj domov a rád bych navázal na práci mých předchůdců. Jsem přesvědčen, že znalost historie umožňuje neopakovat chyby a zároveň dávat věcem svůj řád.“

Nyní bych vám rád představil dobu, kdy tento úžasný materiál vzniká. Česká republika leží na geologickém útvaru zvaném Český masív. Ten na konci druhohor tvořil ostrov na severní polokouli. Moře okolo něj nebylo stejné. Ze západu a severu bylo moře studené a mělké, z jihu a východu bylo moře hluboké a teplé - moře Thetis. V období svrchní křídly, cca před 100 mil. lety, v období označovaném jako cenoman, začala deska Českého masívu klesat. Vznikaly sladkovodní jezerní pánve, které lemovaly pralesy nahosemenných rostlin – araukárií, cykasů, jinanů, sekvojí a dokonce i borovic. V takové jezerní pánvi vznikl bělohradský pískovec.

Konec tohoto období přišel s mořskou záplavou. Moře sem nateklo mezi Krkonošemi a Orlickými horami zemskou branou z oblasti Náchoda. První moře přišlo patrně ze severu. Byly zaplaveny oblasti až k dnešnímu Berounu a Drážďanům. Také v lomu je zřetelně patrná ostrá hranice cenomanu (sladkovodní těžný pískovec) se spodním turonem (mořský sediment – polohy nad těžným pískovcem).

Do geologického vývoje dále zasáhlo alpinské vrásnění a ústup moře. Epocha končí velkým vymíráním na konci druhohor. Až

v období třetihor dochází k obohacení pískovce oxidy železa a k vytvoření jeho unikátní kresby.

O tom, že geologická stavba území v okolí Lázní Bělohradu je velmi zajímavá, svědčí i málo známé zlaté doly u vsi Stupná, které byly otevřeny pravděpodobně v první polovině 12. století (uvažované převládající datum zahájení těžby již roku 1101 – viz Manuál z pera peckovského purkmistra Františka Mora - 2. polovina 18. století). Původně zde prý byl pouze malý lom na ušlechtilý mramor, následně však převážila navazující těžba vzácných kovů – měď, stříbro, zlato... Některé informační zdroje řadí dávné doly u Stupné mezi tři největší známá raně středověká naleziště zlata v tehdejší České království. Zlato se vyznačovalo vysokou ryzostí a obsahem 4 % stříbra a až 9 % mědi. Tyto doly byly zničeny a opuštěny ve třicetileté válce.

Z temnot třicetileté války se vynořuje další příběh, který zachytil jeden z bělohradských občanů ve Státním oblastním archivu v Zámrsku, že nedaleko současného kamenolomu stál zájezdní hostinec, v němž přespali císařští vojáci, kteří dostali za úkol zatknout pana Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdružic a pána na Pecce.

Ale abychom se vrátili k historii těžby pískovců. Zatím nejstarším dohledatelným použitím pískovce bělohradského typu je, jak dokázala precizní rekonstrukce v minulém roce, stavba bývalého kartuziánského kláštera ve Valdčicích, který založil Albrecht Eusebius z Valdštejna. Postavil jej podle projektu A. Spezzy z roku 1627. Stavěn byl od roku 1630 N. Sebregondim a dokončen G. Pieronim. Klášter a kostel se povedlo dostavět roku 1655, na úpravě vnitřku se pracovalo až do roku 1665. Prvotně byl vysvěcen na kostel Nanebevzetí P. Marie. Klášter byl zrušen roku 1783 Josefem II. V letech 1855-56 byl přestavěn vídeňským architektem Wehrensingem na trestnici a od této doby slouží k tomuto účelu.

Na Malém náměstí v Lázních Bělohradě stojí Mariánský sloup datovaný r. 1657. Pískovec byl v minulosti použit především jako místní stavební kámen a materiál pro kamenickou výrobu při budování našeho malebného městečka (soklový kámen, kvádrové zdivo, dlaždice, překlady, schody, parapety, zárubně, portály, ostění oken a dveří, žlaby, koryta) a pro sochařské práce jako jsou plastiky, ozdobné prvky, náhrobky apod.

Josef Purm

Při prvních bádáních nad minulostí domu č.p. 108 v Horní Nové Vsi a pískovcového lomu mne kroky zavedly do jičínského archivu, kde se mi podařilo dohledat z Knihy smluv svatební smlouvu ze dne 16. 10. 1877, kdy ženich Josef Brych (voják zemské obrany č. 29, rolník z Rohoznice č. 55, okres hořický) a nevěsta Anna Bochová dostávají od otce nevěsty, p. Františka Bocha, usedlost č.p. 108 i s přilehlým lomem.

Druhá objevená smlouva je datována 28. 1. 1904. Vlastník domu č.p. 108 a lomu p. Zdeněk Flum (obchodník v Bělohradě) potvrzuje prodej uvedených nemovitostí panu Josefu Purmovi (synu rolníka z Hořeni Nové Vsi č.p. 67) a jeho nevěstě Emílii Mařasové (dcera rolníka v Loučné Hoře – jedna z pěti částí obce Smidary). Pan Josef Purm se narodil 11. 1. 1876 v Lázních Bělohradě. Lom a dům tedy kupuje ve svých 28 letech. Těžbu a zpracování pískovce zde provozuje celých cca 40 let. Dle dolových deníků, účetních knih a korespondence, která se zachovala, byla těžba přerušena ke konci druhé světové války kolem roku 1944. Pan Purm zemřel 7. 9. 1961. Dožil se tedy 85 let.

Dle zachovalé dokumentace je takřka jisté, že není dům ani rod v Bělohradě a blízkém okolí (Lukavec, Vrchovina, Brtev, Radkyně, Bělá, Svatojanský Újezd, Pecka, Heřmanice, Horní Branná, Borovnice, Tikov, Nová Paka, Uhlíře, Mlázovice, Studenec, Stupná, Hřídlec, Vřesník, Bílá Třešněná, Vidochov, Hořice, Předměřice n. L.), který by neměl kámen z tohoto lomu. Z největších zakázek uvedme dodávku 3 500 m³ štípaných slepenců na regulaci potoka Javorka (smlouva uzavřená s Ing. Vojtou Čehovským dne 18. 5. 1932, cena 50 korun československých za 1 m³).

Z deníků uvedme alespoň několik dalších jmen – Josef Jihlavec – stavitel v Hradci Králové, František Bernard - stavitel v Jilemnicích, Městský úřad v Lázních Bělohradě, Jaroslav Mikule – mlynář, Hynek Poslt – stavitel na Pecce, Josef Janeček – stavitel v Bělohradě, Jan Poličanský – stavitel v Bělohradě, hrabě Merveldt, Ignác Pilar – tkalcovství Levínská Olešnice, František Kubánek – tkalcovna v Jilemnicích, Hynek Hloušek – hoteliér v Bělohradě, František Stuchlík – Radkyně, firma Vilém Kremlíčka a syn, architekt a stavitel Antonín Makovec – Praha, Josef Jirčák – stavitel v Nové Pace, Pastvinářské družstvo Nový Dvůr, Josef Jezdinský – soukromník

ve Vrchlabí, Josef J. Hák – textilní průmysl Horka, Okresní výbor v Nové Pace, Arnošt Hišman – stavitel v Lázních Bělohradě, Josef Nádvorník – stavitel v Ostroměři, Alois Škvrna – stavitel v Lázních Bělohradě, Josef Šorm – obchodník ve Studenci, František Krušina – stavitel v Bílé Třešněné, Merveldtský lesní úřad v Lázních Bělohradě, František Imlauf – rolník v Brtvi, Antonín Stuchlík - Lázně Bělohrad, Jindřich Malina – architekt a stavitel v Hořicích, Ferdinand a Božena Petřiví, Dr. Josef Lelek – lázeňský lékař v Lázních Bělohradě, Eduard Holman – stavitel v Nové Pace, František Peterka – stavitel v Lázních Bělohradě. Historie ožívá a není v našich silách vzpomenout tisíce jmen, kterým bělohradský pískovec působí radost.

Po druhé světové válce většina malých lomů zanikla, i ten náš bělohradský. Ani jedna filozofie, které se v naší společnosti prosadily ve druhé polovině minulého století a které byly postaveny na potlačování základních lidských práv a svobod, obnovení těžby kamene v našem městě neumožnily. Za obnovením těžby kamene stojí do velké míry Ing. Hěrbe starší, který patří mezi lidsky i profesně velké osobnosti současnosti. Bylo mi velkou ctí, že jsem jej mohl mít v období 1984-1988 na SPŠKS v Hořicích za třídního učitele. I když bych se nebál říci, že spíše vychovatele. Profesionální odborná byla spíše samozřejmostí. A protože se mu do laboratoře dostaly vzorky bělohradského kamene a zároveň věděl, že se zabývám otvírkou opuštěných lomů, poslal mne do Bělohradu. Po spatření nádhery tohoto kamene jsem věděl, že tady zůstane mé srdce navždy. A tak jsem obnovil těžbu, opravil dům a přivedl sem svou lásku. Každý člověk ví, kde jsou jeho kořeny. Ty jsou nesmírně důležité, aby nás vítr neodvál, abychom stavěli svůj dům na skále a ne na písku. A tak se pomalu dostávám k současnosti.

O ní vám napíši příště.

Na závěr mi dovoluťe vyslovit přání pro všechny lidi dobré vůle – ať vás naplní pokoj, ten vnitřní hlas duše a srdce.

František Žoček, foto: archiv a autor

Kamenolom Lázně Bělohrad r. 2003

Pískovcové detaily kartuziánského kláštera ve Valdicích (r. 1655)

Mariánský sloup na Malém náměstí v Lázních Bělohradě (1657)

SLOUP SVATÉHO BENEDIKTA, ČI SVATÉHO NORBERTA?

SAKRÁLNÍ SLOUP NA MALÉM NÁMĚSTÍ

V dolní části Malého náměstí našeho městečka stojí kamenný sloup zakončený hranolovou kapličkou, která je vyzdobena obrazy svatých. Na jedné ze čtyř stěn jeho hranolového soklu je vytesán latinský nápis, který v českém překladu znamená: „*Tuto kapličku ke slávě Boží vztyčil urozený pán Jan Hofman po smrti Ferdinanda za panování syna*“ a pod ním je letopočet „1657“.

Je to vůbec nejstarší takováto památka na Bělohradsku, o které bylo již v Bělohradských listech pojednáno v č.2/2014 na str. 23. Dochovalo se pro ni pojmenování **svatý Benedikt**. A že sloup byl našimi staršími takto nazýván, o tom zanechala zprávu bělohradská rodačka paní Zdeňka Kolářová (*1863, †1945) ve svých pamětech týkajících se popisu L. Bělohradu z doby konce 19. a začátku 20. století.

Prizvaný odborník, který před časem posuzoval všechny pomníky v L. Bělohradě spolu i s tímto sloupem, určil, že se jedná o pašijový sloup s obrazy Bohorodičky s Ježíškem (to je patrné i laikovi), dále o obraz neznámého světce (to je patrně obraz sv. Petra), o zobrazení věrozvěstů Cyrila a Metoděje (i to je patrné) a u čtvrtého obrazu stanovil, že se jedná o svatého Vojtěcha!

A zrodila se záhada. O sv. Benediktovi se vůbec nezmiňuje, mezi namalovanými svatými jej nerozpoznal! Proč?

Pokusme se tuto záhadu objasnit.

KDO A KDY SLOUP NECHAL POSTAVIT?

Z nápisu na sloupu je nepochybné, že **sloup byl vztyčen Janem Hofmanem v r. 1657**, a pokud se o této době, o poměrech a dění v tehdejší Nové Vsi (dnes Bělohradě), chceme dozvědět něco bližšího, je nezbytné ponořit se hluboko do historie Bělohradu, do let kolem právě uvedeného roku, tedy do doby před 359 lety. Je tudíž nezbytné prozkoumat dokumenty, které z té doby máme k dispozici. Z relevantních je to seznam obyvatel podle víry z r. 1651 pořízený pro panství hostinské a také pro panství bělohradské, pak matriční záznamy o křtech, sňatcích a pohřbech, které v té době byly na novoveské faře zapsány, a tzv. Tereziánský katastr z doby pozdější, který se však svými zápisy do prozkoumávané doby vrací.

Bohorodička s děťátkem

svatý Petr

svatý Cyril a Metoděj

Předem nutno poznamenat, že náš sloup **není sloupem pašijovým**, jak tvrdí odborník, protože nezobrazuje utrpení Krista, jak by tedy měl, ale ve výdutích všech čtyř bočních stěn kapličky **jsou umístěny obrazy svatých!** A právě tato skutečnost má svůj význam a je určující pro další směr zkoumání!

KDO BYL JAN HOFMAN A JAKÉ BYLY JEHO POHNUTKY K POSTAVENÍ SLOUPU?

Za války třicetileté získal mimo jiných statků panství Hostinné a od r. 1643 i bělohradské panství voják ve službách císaře hr. Vilém Lamboy, který zemřel v r. 1659 již jako „*polní maršálek a nejvyšší na koni a pěši*“. Tedy nejvyšší velitel pěšího a i jizdního vojska římského císaře Leopolda I.

Právě za tohoto majitele sloup nechal postavit nejvyšší z jeho bělohradských úředníků **Jan Hofman**. O něm první zmínku najdeme v seznamu obyvatel podle víry pro město Hostinné. V seznamu je zapsán jako tehdy ještě svobodný, tříadvacetiletý písař městského úřadu v Hostinném, který se narodil nejspíše v r. 1627, a to v katolické rodině měšťana a tamního purkrabího Jiřího Hofmana. Někdy nedlouho po r. 1651 se Jan ještě v Hostinném oženil s jakousi Marií Johanou a hrabě jej učinil purkrabím u nás v Nové Vsi. Bydlel v tvrzí „*Bělehradě*“ a po smrti hraběte byl od r. 1666 titulován regentem bělohradského panství. Tak se rodina Hofmanových stala po hraběti nejmočnější rodinou na panství hostinském a bělohradském.

Oba manželé jsou u nás připomínáni od r. 1654, kdy byla na novoveské faře zavedena matrika pro zápisy křtů, svateb a pohřbů a manželé se často účastnili jako kmotři křtů v kostele. To proto, že **Hofmanovi v té době byli stále ještě bezdětní** a věřilo se, že právě účast při křtech dopomůže bezdětným manželům k početí. Stejně tak častými kmotry byl pekař Urban s manželkou z bělohradské chalupy, dnešního čp. 124 na Jiráskově nábřeží (dnes vlastní paní. Šulcová), a mlynář Sehnal s manželkou Annou z dávno již zaniklého starobylého Podkostelního mlýna čp. 89, který stál tam, kde je dnes pod Sehnalovou hospodou zahrádkářská kolonie. Ani jednomu z těchto manželských párů kmotrovství k početí nepomohlo, a tak věřící **Jan Hofman usoudil, že svoji snahu umocní a že na pomoc přizve i svěťce** a že jim postaví památník. Volba padla na již výše zmíněné a na sloupu vyobrazené svěťce a pak i na čtvrtého z nich, na **sv. Norberta**. Na toho spoléhal především.

SVATÝ NORBERT Z XANTENU, PATRON BEZDĚTNÝCH MANŽELSTVÍ

Tento svatý, působící kdysi v Prémontré ve Francii, se stal zakladatelem řádu premonstrátů a ke konci své životní dráhy byl papežem jmenován arcibiskupem v Magdeburku. Tam i zemřel a tam byl pak dlouhá staletí pohřben. Za třicetileté války, kdy Magdeburk se přiklonil k protestantství, byly světcovy ostatky vyzvednuty, převezeny do Prahy a v r. 1627 uloženy v klášteře premonstrátů na Strahově. Jeho kult byl ještě po třiceti letech v r. 1657 ve vědomí věřících jistě silně zachován, a tak není divu, že volba padla na tohoto svatého hlavně proto, že je **patronem bezdětných manželství a šťastného porodu**.

svatý Norbert

Avers a revers - pamětní medaile z r. 1627

K němu pak směřovaly modlitby bezdětných žen za šťastné narození dítěte. Svátek má 6. června. A právě tento svatý v rouše arcibiskupa s mitrou byl zobrazen na jednom z obrazů sloupu, přičemž malíř se jako předlohy evidentně držel pamětní medaile ražené v r. 1627 při příležitosti přenesení ostatků svatého do Prahy. Byl namalován tak, že v levé ruce spolu s berlou držel i palmovou ratolest, která pozdějšími přemalbami dostala jinou podobu natolík, že v současnosti může klidně

připomínat i veslo. A to mohlo vést k tomu, že namalovaný svatý byl v současnosti označen jako sv. Vojtěch. Oproti medaili schází však monstrance. Možná proto, že k vyobrazení to byl příliš velký atribut, a tak, pokud se dopustíme spekulace, mu dal malíř do pravé ruky složené na hrudi menší **kalich**, který je též jedním z jeho atributů, ale ten v pozdějších letech být odstraněn, aby neasocioval úplně jinou v Čechách uctívanou osobnost.

POSLEDNÍ Z VYOBRAZENÝCH SVATÝCH JE SVATÝ PETR

Zbýlý svatý z kapličky, který odborníkem nebyl ztotožněn, je patrně svatý Petr. To proto, že v levé ruce evidentně drží **knihu**, což je jeden z určujících atributů tohoto svatého, a ten zlatý předmět, či předměty, které si pravou rukou přidržuje na prsou, jsou patrně dva **klíče**. A **klíče od nebe** jsou dalším určujícím atributem tohoto svatého. Někomu může však kvůli knize v ruce připomínat i sv. Benedikta, pokud navíc ten zlatý předmět ztotožní s malým hadem. Ale sv. Benedikt není patron, který by Hofmanovým dopomohl k početí, či jeho manželce k porodu.

KDO SLOUP ZHOTOVIL, KDE BYL UMÍSTĚN A KDO A KDY JEJ POSVĚTIL

Na otázku, kdo sloup zhotovil, můžeme odpovědět, že takřka jistě to byl místní kameník, tehdy čtyřiatřicetiletý **Lukáš Dušek**, který se zde v N. Vsi v r. 1657 oženil a zároveň se ujal nově vzniklé chalupnické usedlosti, dnešního čp. 32 v P. N. Vsi. Oddávající, novopacký farář **Bartoloměj Maxmilián Aulík**, neopomněl v matrice poznamenat, že ženich byl „*kamenářského řemesla*“. Sloup byl zhotoven z pískovcového bloku vylomeného z hornoveského, tehdy panského lomu, a umístěn byl nedaleko křižení silnic z Hořic na Novou Paku a z Jičina na Miletín v prostoru dnešního náměstí K. V. Raise, a to nedaleko brodu přes Javorku (někde tam, kde je nyní veřejné WC). Protože však překážel při regulaci Javorky, byl ve dvacátých letech minulého století přemístěn na Malé náměstí.

A protože svátek svatého Norberta připadá na 6. června a v r. 1657 to byla středa, došlo k jeho slavnostnímu posvěcení zřejmě až v neděli dne 10. června, a to právě uvedeným knězem.

Na závěr jen připomenu, že ani mnohá kmotrovství při křtech, ba ani modlitby a předpokládaná přímluva sv. Norberta a dalších svatých, nikomu ze zmíněných manželství nepomohly a všechna tato manželství zůstala bezdětně bezdětná.

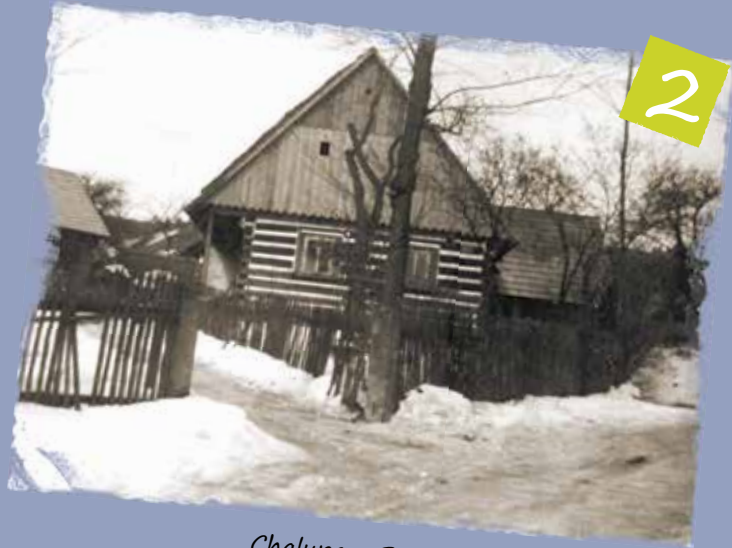
Josef Špür, foto: autor

Historické fotky z Bělohradska

Zimní partie z Bažantnice.

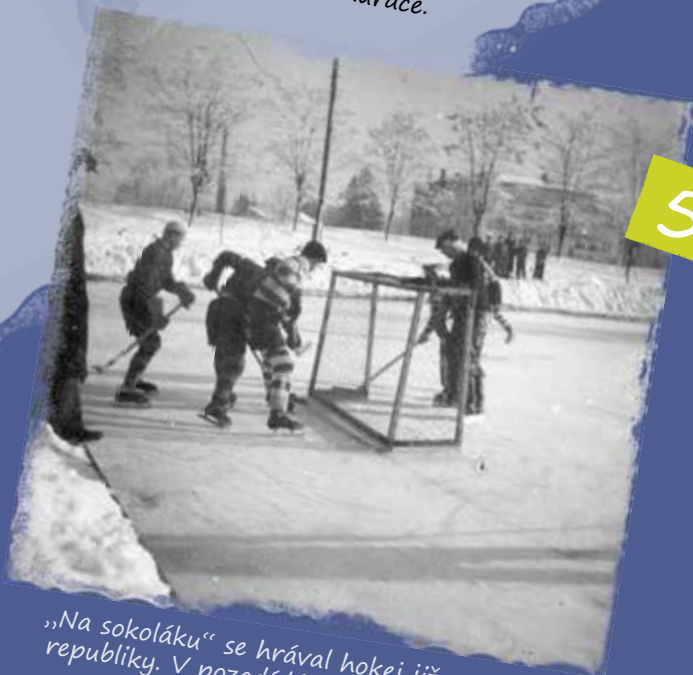
Chalupa v Brtvi.

Zimní pohled do Bažantnice, v pozadí legendární restaurace.

U Kotykova mlýna byl v roce 1956 nalezen vydatný pramen, který dnes zásobuje vodou nejen Bělohrad. Foto: František Haláček.

„Na sokoláku“ se hrával hokej již za první republiky. V pozadí lázeňský dům Grand.

Neobvyklý pohled na lékárnu a Lázeňský hotel.

7

Malé náměstí, dům čp. 72 u Bezuchů.

8

Nový Dvůr pod Byšičkami.

9

Náhon k mlýnu na Horní Nové Vsi.

10

Bývaly doby, kdy se mohlo lyžovat od Sehnalovy hospody k Javorce.

11

Škola a Fričovo muzeum někdy v polovině třicátých let.

12

Jiráskovo nábřeží.

STOJÍ ZA TO, SI JI PŘEČÍST

Už je to pár let, co jsem se léčil v příjemných lázních v Lázních Bělohradě. Měsíční pobyt mi zdravotně velmi pomohl a jako bonus jsem si Bělohrad a jeho okolí zamiloval. A protože jsem člověk zvědavý, možno říci dokonce zvědavý, tak abych se dozvěděl o městě co nejvíc, prostudoval jsem několik regionálních knížek, řadu čísel Bělohradských listů, vyslechl si povídky místních v podvečerních sezeních v restauracích, při procedurách jsem se vyptával sestřiček či skvělého maséra Jirky Hanuše a pak si mnohokrát prochodil ulice a uličky města, Bažantnici, kolem Pardoubku, Horní, Prostřední a Dolní Novou Ves, Brtev a další vesnice okolo.

Přečetl jsem si tehdy na plakátu, že v knihovně se koná prezentace knihy „Už tě vidím, Bělohrade!“ Z besedy jsem odcházel bohatší o několik přátel: autora knihy Edu Čeliše, redaktora Bělohradských listů Ladislava Stuchlíka, knihovnici Alenku Kuželovou.

S Edou si občas píšeme, několikrát, když jsem zavítal do Bělohradu, jsme se sešli. Taký mi slibuje, že jako milovník Hrabalových knížek přijede k nám na Hrabalovo Kersko. Zatím ale zůstalo jen u slibů. Zřejmě neměl čas, protože psal další svoji knížku. Pak mne zval na její křest, to jsem zase nemohl já, neb jsem psal další svoji knížku.

Včera jsem vyndal ze schránky obálku a z ní úhledný svazek s názvem „U nás bylo, tak jak bylo“. Tak konečně se Eda pochlapil a kniha je na světě! Večer jsem sedl a začal se do ní. Bylo půl jedné, když jsem ji zaklapl.

Ač jsem skoro cizinec a nikoliv Bělohradčák, Čelišovo vyprávění mne „chytlo“. Vzpomínky na staré přátele, zajímavé, mnohdy humorné příhody, osudy sportovních osobností, několik hezkých povídek. Kniha je to milá pro cizího i domácího čtenáře, pro Bělohradčáky navíc cenný historický dokument, jenž bude plně doceněn až v dalších generacích, které už si nebudou pamatovat. Určitě stojí za to, si ji přečíst a Edovi poděkovat.

Honza Řehounek, spisovatel, Nymburk

*Knihu je možné stále zakoupit
v bělohradských trafikách
nebo na Městském kulturním středisku.*

VÝKUP STAROŽITNOSTÍ DOBŘE ZAPLATÍM

za kapesní a náramkové hodinky, hodiny, obrazy, fotoaparáty, lustry, obrazové rámy, pивní lahve, housle, staré vyznamenání, odznaky, mince, bankovky a jiné.

KOUPÍM I CELOU POZŮSTALOST

**PORADENSTVÍ I NABÍDKA
JE ZDARMA. PLATBA V HOTOVOSTI.**

Telefon: 605 254 511 - p. Hrneček

SHÁNÍTE VOZÍK ČI POLOHOVACÍ POSTEL? VYPŮJČTE SI JE V NOVÉ PACE OD ŽIVOTA BEZ BARIÉR

Pečujete doma o někoho blízkého, kdo už se o sebe nemůže starat sám? Zmáhá vás pomáhat mu se vstáváním z postele či oblékáním a umýváním? Anebo je pro vás samotné z důvodu nemoci či rekonvalescence náročné například vyjít do schodů, či jste přestali dělat některé věci, jako jsou procházky či jízda na kole, protože už se při nich necítíte bezpečně? Právě vám mohou život ulehčit takové pomůcky, jako chodítka, nástavce na toaletu, polohovací lůžka, sprchovací židle, elektrické zvedáky, či tříkolky pro dospělé. Vypůjčit si je můžete na libovolně dlouhou dobu od organizace Život bez bariér, která v Nové Pace již 11 let provozuje půjčovnu kompenzačních pomůcek. V současné době jich nabízí kolem 150 kusů.

Jak vše probíhá? Můžete se kdykoliv v pracovní době a po telefonické domluvě také mimo ni zastavit v našem středisku Centrum bez bariér v Nové Pace, kde jsou pomůcky

vystaveny. Vezměte si sebou občanku či jiný doklad totožnosti. Na základě vaší situace vám budou předvedeny vhodné pomůcky, které si můžete také vyzkoušet. V případě zájmu s vámi sepišeme jednoduchou smlouvu o pronájmu. Pokud budete potřebovat, pomůcku vám dovezeme domů, nainstalujeme a vysvětlíme, jak ji správně používat. Také vám poradíme, na co máte nárok a co můžete od pojišťoven a lékařů požadovat, abyste případně získali pomůcku vlastní. Obrátit se na nás můžete také s jakýmkoliv dotazem, který se týká domácí péče či sociálních služeb. Činnost naší půjčovny dotují obce i různé nadace, proto jsou ceny pronájmu pomůcek velice příznivé. Ceník spolu se všemi informacemi najdete na našich webových stránkách www.zbb.cz - případně vám rádi vše sdělíme na telefonním čísle 720 994 024. Neutrácejte hned peníze za zakoupení vlastní pomůcky, přijďte se nejdříve poradit.

*Marie Vokurková, Život bez bariér,
z.ú., www.zbb.cz*

Datour

ŘECKÝ OSTROV KORFU
SLEVY až 2.500 Kč/os.!

- ✈ děti až do 12ti let letí za 2.990 Kč bez stravy
- ✈ děti až do 12ti let letí za 3.990 Kč vč. all inclusive

RAKOUSKO - POZNÁVACÍ
Pohodlně bez nočních přejezdů

- polopenze, vstupy a lanovky v ceně
- příznivé ceny a vysoká kvalita

CENOVĚ VÝHODNÉ ZÁJEZDY PRO SENIORY 55+?
Autobusem nebo letecky?

SVOZY z Lázní Bělohrad k vybraným zájezdům SE SLEVOU 50%!
více info na novém kontaktním místě v úterý a čtvrtek v prodejně Elektroterm s r.o., nám. K. V. Raise 31, Lázně Bělohrad, tel.: 732 859 723

**www.datour.cz, www.rakousko-dovolena.cz
www.korfu-dovolena.cz, www.seniorikmori.cz**

KOUPÍM RODINNÝ DŮM NEBO POZEMEK KE STAVBĚ DOMU V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ. PROSÍM NABÍDNĚTE. TELEFON: 775 791 097

NOVOROČNÍ VEJŠLAP A PROČ JE TŘEBA ZMĚNY

Historie je od toho, aby se měnila. Velká říjnová revoluce byla v listopadu, Božena Němcová se prý nenarodila v únoru 1820, ale již o tři roky dříve. I bělohradský Novoroční vejšlap, startující pravidelně od sokolovny, nezačal první lednový den roku 1977, ale rok předtím. Proto se mění i počítání jednotlivých ročníků. Letos se tedy konal již 41. ročník, a ne kulatý čtyřicátý. Omluva čtenářům i dobré šedesátce účastníků je na místě...

A proč vyšlápnutí – vejšlap – a ne vyběhnouti? Letos pro lehkou zdravotní indispozici ne-

startovala tenistka Jára Závěská, která „mydlí“ Byšička a zpět za 25 minut. Zůstalo u krásného a romantického vejšlapu.

Ten Novoroční, který má „na povel“ předseda bývalého oddílu lyžování a triatlonu Jaroslav Kraus, je především o setkání přátel a rodin s dětmi. Myslím si, že by této akci slušelo i lehké občerstvení v podobě teplého čaje i něčeho ostřejšího u kostelíku na Byšičkách.

Proč ale najednou měnit již zaběhlé? Asi proto, že právě v roce 16 bude mít nestor Jarda Kraus krásných pětasedmdesát...

Eduard Čeliš, foto: Václav Lejdar

ZIMNÍ FOTBALOVÁ HALOVÁ LIGA VÝBĚRŮ OFS U11

Do výběru za okres Jičín byli vybráni i kluci z FKM Javorka. Zimní halová liga zavítala do tří měst v kraji, a to nejdříve do Hradce Králové, poté do Lázní Bělohradu a poslední turnaj se odehrál v Jaroměři. Na každém turnaji se představily výběry všech okresů v kraji. Jičínský výběr nakonec skončil na druhém místě za výběrem Náchoda. Oba týmy měly stejný počet získaných bodů, o prvním místě Náchoda rozhodly vzájemné zápasy, kde měli Jičíňští zápornou bilanci. Jedna remíza a dvě prohry. Díky celkovému druhému místu postoupil výběr OFS Jičín do mezikrajského finále, které se bude konat 13. 3. 2016 v Pardubicích. (spo)

Milan Stehlik, Jan Šotek, Petr Kněžourek, Šimon Machačka, Vojtěch Hrnčíř, Jan Kněžourek, David Janák, Martin Kracík

HLEDIČI BĚLOHRADSKÁ PŘÍJIMENÍ - ŘEŠENÍ:
 (1) Brož (2) Rýděl (3) Matouš (4) Šubr (5) Drasnar
 (6) Kalfus (7) Petvíř (8) Bítčístě (9) Tomášek
 (10) Kordík (11) Nosek (12) Dušička (13) Čeliš

Ve dnech 2. - 6. ledna 2016 proběhla již po osmém v pořadí v Lázních Bělohradě a okolních obcích **TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA.**

Výtěžek sbírky ve výši 52.707 Kč byl odeslán na účet Oblastní charity Jičín. Ten bude použit pro podporu dobrovolnictví, pro podporu náhradní rodinné péče a rozšíření činnosti nízkoprahových klubů pro děti a mládež. Finanční příspěvky budou také pomáhat při zmírnění následků nenadálých krizových situací, které se přihodí lidem v regionu bez jejich přičinění.

V letošním roce poprvé vyšli koledníci do ulic také v obcích Tetín a Vídoň. (toj)

Miroslav Loner, Markus Steiner, Tomáš Jirásko

SKAUTI VYBÍRALI NA POTŘEBNÉ

Tradice vybírání peněz na potřebné vznikla v Bělohradě již v roce 1968. Po rozpuštění skautské organizace v roce 1970 bylo charitativní vybírání na dvacet let přerušeno. Od roku 1990 je možné v předvánočním čase opět vidět skauty, jak do kasičky sbírají peníze na děti bez domova a k tomu rozdávají betlémské světlo.

Letos byli bělohradští občané velmi štedří a do kasičky vhodili celkem 11.369 Kč. Je hezké, že se mnozí lidé připojili a vzali si za své heslo ze skautského zákona: Skaut je prospěšnější a pomáhá jiným. (las)

Děkujeme.

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO LÁZNĚ BĚLOHRAD VÁS ZVE ZA KULTUROU

26. 2. 19 hod. sál lázní

ŽIVÁK LÁZEŇSKÝ

představí další kapely a písničkáře

10. 3. 19 hod. sál lázní

PROCHÁZKA VÍDEŇSKOU OPERETOU

ženám k MDŽ – Jubomír Havlák, Ivana Vebrová, Irena Havláková

11. 3. 14 hod. Památník K.V.Raise

ZAHÁJENÍ VELIKONOČNÍ VÝSTAVY

(do 26. 3)

13. 3. 15 hod. sál lázní

POHÁDKA PERNÍKOVÁ CHALOUPKA

(LD Kozlík)

18. 3. 19 hod. sál lázní

ŽIVÁK LÁZEŇSKÝ

představí další kapely a písničkáře

19. 3. 9 hod. zámekový park

VELIKONOČNÍ JARMARK

prodej, atrakce pro děti, loutkové divadélko a další

24. 3. 19 hod. sál lázní

BESEDA

s tanečníkem a hercem Vlastimilem Harapesem

3. 4. 15 hod. sál lázní

POHÁDKA O POPELCE

hraje Jarmila Vičková

8. 4. 19 hod. sál lázní

SAXOFONOVÉ KVARTETO

zahraje známé melodie v netradičním podání

<http://www.lazne-belohrad.cz/kultura/kalendar-akci/>

NOVOPACKÉ FOTBALOVÉ FIGURKY

ANEB *Jedeme dál!*

Už když mi bylo takových patnáct, šestnáct jsem obdivoval výlohu pod věhlasným novopackým mlíčákem ve spodní části náměstí, kde je dnes sportovní prodejna a trafika Pochopových. V té výloze se nádherně vyjímal fotbalové figurky fotbalových mančafťů. Na nejvyšším stupínku trůnil klub, který vedl tabulku, na spodním ten, co byl poslední. Něco podobného nebylo široko daleko k vidění. Dokonce jsem si doma z překližky vyřezal lupínkovou pilkou nedokonalou obdobu československých prvoligových mančafťů. Barevnou atrapu, na hony vzdálenou od té novopacké fotbalové krásy, s nápisem klubu na podestě.

Nedávno mě miletínský a bělohradský fotbalový útočník Josef Kraus seznámil s Jirkou Matoušem z Nové Paky. Pozor! Neplette si tohoto dnes třiaosmdesátiníka se stejně starým Jirkou Matoušem, výborným a přitom tvrdým záložníkem Bělohradu padesátých a šedesátých let. Novopacký Matouš také kopal, na levé spojce, a dlouhé roky i funkcionářil. Právě on mi maličko osvětlil zrod novopackých fotbalových figurek:

„Bylo to někdy před válkou. Koncem třicátých let. Nevím, kdo s tím přišel jako první. Byl jsem ještě malej kluk. Figurky se hodně líbily, byly dost populární. Dokonce nám je dvakrát ukradli. Nikdy se nenašly. První byly sádrové, potom hliníkové a i litinové, těžké, kdy jedna vážila dobrých pět kilo. Figurky nám lila slévárna v Hostinném a do klubových barev mančafťů je maloval Vágenknecht.“

Jirka Matouš, velký packý městský i fotbalový patriot, má ve svém domě v severozápadní části Nové Paky na Slovanech vystaveno šest fotbalových figurek. Od té „své“ Nové Paky, přes Duklu Praha, Spartu, Bohemku, žižkovskou Viktorku až po Slávii, kterou má prý z této šestice nejmíň rád... Figurky stojí na skříní mezi plnými lahvami francouzského koňaku.

A vězte, že Nová Paka se při hledání svých klubových barev inspirovala modrobílým pruhováním anglické Aston Villy. I v padesát kilometrů vzdálené Mladé Boleslavi byla Aston Villa a v její brance stál Novobydžovák a později i Novopačák Josef Rejthárek. Ale to je hodně dávno... A dávno se odehrál i tento kratičký příběh, který mi vyprávěl právě Jirka Matouš:

„S Oldou Mikuláškovým, jsme byli ‚tajní emisáři‘ packýho fotbalu. Nebyli jsme ve vejboru, nikde jsme nefigurovali. Paka kopala kraj a potřebovala vyhrát tři poslední mistráky, aby nespadla do Á třídy. Sudího, kterej měl pískat nedělní mistrák, jsem dobře znal. Když přijel, seděli jsme v Centrále, platil jsem mu oběd a pivo, prachy jsem mu ale nikdy necpal. Až do tý doby, kdy jsme nutně potřebovali vyhrát. Za sudím jsme jeli do Hradce na mojí motorce. Olda vzal z krámu velkou bonboniéru, já obálku s pětistovkou. Do kanclu za rozhodčím jsem šel sám, Olda byl tak

trochu posera... Podali jsme si ruce, sudí mi uvařil kafe, pokecali jsme a já mezi řečí prohodil, že na tom nejsme zrovna moc dobře a že bychom nutně potřebovali vyhrát... Třeba se s tím dá něco dělat, uvidíme, nezávazně řek sudí. Při odchodu jsem nechal na stole tu velkou bonboniéru i obálku s prachama. Byl jsem asi na desátém schodě od kanceláře, když za mnou letí bonboniéra a i obálka s pětistovkou. »A teď vás podojím, Pačáci! To budete koukat!« křičí za mnou rozzuřenej sudí. A taky že nás doma s Broumovem či Náchodem, dnes už přesně nevím, podojil. Dostali jsme šílenou rychtu a spadli do Á třídy...“

Pustím si telku a koukám, jak celoživotní bafuňář Sepp Blatter a předseda FIFA v jedné osobě, předal dva miliony švýcarských franků šéfovi UEFA Micheli Platinimu, bývalé francouzské fotbalové hvězdě. Za poradenskou činnost, jen tak, bez papíru, jako tu pětistovku - v přepočtu dvacet švýcarských franků - kterou dával skoro před padesáti lety v Hradci Jirka Matouš rozhodčím.

V novinách čtu, že fotbal je „cinklá žumpa“.

Na divadle i na internetu slyším Čtvrtníčka s Lábusem:

Volal mi Pelta, ču.. k jeden, a co chtěl? Nic, ty vole. A cos mu řek?

Nic. - Tos mu řek dobře, ty vole!

Letitá novopacká příhoda s bonboniérou a obálkou je k pousmání. Ostatní však k smíchu není.

Co zbývá ještě napsat? Snad jen to staré werichovské:
A jedeme dál, močálem černým, kolem bílých skal!
Jenomže, kde jsou ty bílé skály?

Eduard Čeliš, foto: autor a Ladislav Stuchlík

KLUK OD ZEZULKOVA RYBNÍČKU

Fotografie stará uctihodných dvaadesát roků. Dvanáctka bělohradských hokejistů. Nahoře na levé straně osmnáctiletý **Antonín Kozel**, benjamínek mužstva. O sedmáct měsíců starší je univerzál **Jarda Weinbauer**. A právě o Antonínu Kozlovi je tento medailonek. O Tondovi, který 24. listopadu loňského roku oslavil osmdesátku a který coby devítiletý kluk nosil na jaře 1945 jídlo třem belgickým zajatcům, kteří se skrývali v garáži Pilařových u skály v jeho rodných Horních Lánech.

ZEZULKŮV RYBNÍČEK

Tady jsme začali bruslit už na Mikuláše. Měl jsem šlajfky, později jsem si pořídil kanady. Bělohradskéj obuvník Ruda Pečenka, mi nastavil fotbalový kopačky a přidělal na ně brusle – kanady. Nádherný boty a měly i tvrdou špičku. Na Zezuláku byl s ledem jeden velkéj problém. Zezulkovi jeli na dynamo a když se rozjela turbína, voda z náhonu zaplavila led. Taky jsme jezdili hokejovat do Chotče na návés a na Hlubák za Bělohradem.

Jó, z Chotče jsme všichni měli pověstnou hokejku – hartmanku. Proslavil ji Slávek Forman, ten snad ani s jinou nehrál. Hartmanka byla neskutečně pružná hokejka. V sedmačtyřicátým po mistrovství světa v Praze se začaly objevovat lepený hokejky. Měl jsem jednu z prvních...

Ještě k tomu Zezuláku. Bělohradský učitel Divíšek mi ve škole jinak neřekl než „Kluk od Zezulkova rybníčku“.

VELKÝ HOKEJ

Na kole jsem jezdil do Lužan a tady hrál za dorost. Všechno v Lužanech řídil nějaký Kopecký. Lužaňáci byli dobří hokejisti: Láďa Vích, Jarda Enge, Krausové. Hrál se po „sokolské lajně“ a dostali jsme se až do celostátního finále.

V Bělohradě jsem zároveň nastupoval už za dospělý. V druhý lajně. Centra hrál Jarda Babič Jakoubek, co nám házel gólovej materiál, na pravým křídle Olda Vinčálek, já na levým. V derby s Pakou, na které přiletěl brankář Eman Stejný až z Bratislavy, kde pracoval, se mi podařilo dát pět gólů...

Vůbec jsme měli v Bělohradě dost dobrej mančafť a hráli jsme špičku kraje. Všemú šéfoval Franta Němec. Velkej obětavec a zároveň, podle mého názoru, i hrobař místního hokeje. Přitáhnul cizí hokejisty a domácí najednou stáli.

LÁNSKÝ HOKEJ

V osmašedesátým jsme začali s lánským hokejem. Největšími obětavci byli Franta Pilař, Mirek Romaniuk a bratranec Vašek. Jeden čas bylo v mančafťu i šest Kozlů: právě Vašek, letecký modelář Zdeněk, jeho brácha Jirka, slávisti z Prahy - Vašek a Slávek - a já. Šest!

Hokejisté Spartaku Lázně Bělohrad – 2. leden 1954. Zleva nahoře: A. Kozel, M. Hrnčíř, B. Forman, R. Břízek, J. Weinbauer, O. Vinčálek, J. Jakoubek. Zleva dole: J. Hruška, M. Vaňura, E. Stejný, F. Němec a F. Mach

BAŽANTNICKÉ KONCERTY

Učil jsem se na baskfídlovku u kapelníka Hrnčíře. Ten ale neměl rád můj hokej a sportování a říkával, že s tím nejde dělat pořádnou muziku. A měl pravdu. Láska k muzice mi zůstala, ale nikam jsem to nedotáhl, v žádné kapele jsem nikdy nehrál. S manželkou Miládkou chodíme na nedělní dechovku do Bažantnice. I když v loňském roce jsme jich pár vynechali, když začne pršet, není se kam schovat...

ROBERT WHITELAW

Když Pražské jaro 68 roztálo politické ledy, objevil se v Horních Lánech druhý pilot z amerického bombardéru B-17G Robert Whitelaw. Bombardér spadl v únoru 45 u hřídalecké horky, která je od Horních Lánů coby kamenem dohodil. Whitelaw s rodinou u nás na chalupě pár dní pobýval. Mám od něho i několik dopisů...

UČITEL

Po vyučení jsem vystudoval jičínskou strojní průmyslovku. Dělal jsem v regulácké konstrukci, v ZPA, pak v technologii, tam až do důchodu. Potom jsem dostal nabídku učit technické předměty na učňovce u kostela. Rád na učení vzpomínám, byly to nádherné čtyři roky. A kdybych se podruhé narodil, chtěl bych být učitelem...

Horními Lány jsem začínal, Horními Lány i končím. Tady v několika chalupách žilo před sto lety až osmdesát obyvatel. Tady měla maminka Tondy Kozla, dámská krejčová, i módní salón a šila pro dámy „od Liberce až po Prahu“. A sem jezdí na chalupu i Kozlovi, paní Miládku a „Kluk od Zezulkova rybníčku“.

Eduard Čeliš, foto: autor a archiv MKS

ŠIKOVNÉ RUCE A CHYTRÉ HLAVY

Jan Volák Plastiky a retro motorky a jak dál...

Bydlí kousek od našeho baráku.
Padesát metrů, v ulici na Zátíší.
JAN VOLÁK

Neskutečný to borec, který od závodních motorek postupně přešel k surrealistickým plastikám. Muž, který sedmého dubna oslaví čtyřicátiny. Nezbyvá mi jen žasnout, co někteří dnešní mladí dokáží. Honza, jenž kromě čtyřicítky pohárů z rychlých motorek má i desítku dalších ze soutěží retro motocyklů v rámci Českého Tuzemáku. Honza, který dává chalupu čp. 25 v Dolním Javoří vlastními silami i za pomoci kamarádů „do pucu“. A proč najednou odklon od rychlých motorek, kdy je život na ohromně tenkém vlásku? Výstižně to říká pneuservisák z Macharovky Vašek Popek: „Honzo, už se na to závodění vykašli, nestojí ti to za to šíleně riskovat, máš báječný tři děti a odjezdils sis svý.“

Takže pojd'me, vážení, k Volákovým plastikám:

INSPIRACE

Když se od všeho odprostím, tak si v klidu dělám plastiky... Kočku z pružin ze škodovky, její nohy z ojníc hondy, uši z klínků sekyrky... Komár, největší republikový komár, má motor z trabanta od Martina Kulhánka alias Drápalíka... Šachy, je zkrat, kterej vidím a chci si to udělat... Srdce, je zase čas za pět minut dvanáct...

MATERIÁLY

Většinou nádhernej růžovej pískovec z okolí, starý rezavý věci, už naprosto nevhodný autosoučástky, motodily...

VZORY

Jihočeský mistr Tomáš Pytlík a Radozo, Radek Novotný, který má ateliér v bývalé hospodě U Lípy v Prostřední Vsi a který hodně umí...

SURREALISMUS

Je evropský umělecký směr, který usiluje o osvobození mysli a snaží se o zachycení snů, pocitů a myšlenek. Největšími představiteli surrealismu jsou André Breton a legendární Salvador Dalí...

Jarda Voves nafotil nejen Honzovy surrealistické výtvary, ale i Honzu, coby stavitele čezety stopěťadvacet - Boobr. Na zahřátí jsem dostal v únorově studené chalupě štamprdlí lahodné ořechovice. A v duchu i souhlasil s tím, že Honza Volák odešel od nebezpečí rychlých motorek ke klidu úžasného Dolního Javoří, svých tří dětí a manželky Veroniky. I přes tu ořechovici jsem ale viděl, že adrenalinový čertík nedá Honzovi spát – jmenuje se Flattreck – americká plochá dráha...

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

